

Dr. I. H. J. Vos; Mevr. P. J. Willekes Macdonald-Reynvaan en Wt. J. Bastiaan, Carolina van Nassaustraaf 18, te 's-Gravenhage, secretaris-penningmeester.

Algemeen Gemeenteprogramma van den Vrijheidsbond,

ontworpen aan de hand van het verhandelde in de vergaderingen van de Vereeniging van Gemeenteraadsleden in den Vrijheidsbond.

I. Vrijheidsbeginsel.

Erkenning van het vrijheidsbeginsel als grondslag van een zuiver liberaal gemeentebeleid ter bevordering van de zedelijke, geestelijke en stoffelijke belangen van de ingezetenen.

II. Onderwijs.

Ontwikkeling van het onderwijs in de richting van opleiding tot practische geschiktheid voor het maatschappelijk leven en de gezinstaaak voor alle groepen der bevolking.

Kunst en Wetenschap.

Aanmoediging van wetenschap en kunst, ter vermeerdering van de volkskracht en ter verhooving van het algemeen beschavingspeil door middel van ontwikkeling van het individu.

III. Volksgezondheid.

Verzorging van de volksgezondheid in den meest uitgebreiden zin, in het bijzonder door een doelmatige bestrijding van tuberculose en geslachtsziekten.

IV. Volkshuisvesting.

Vooruitziende zorg voor een harmonische ontwikkeling van de gemeente.

Erkenning van een goede volkshuisvesting als een onmisbare factor voor de verheffing van het zedelijk peil der bevolking.

Geldelijke steun aan den particulieren woningbouw slechts daar waar zonder dien steun niet in de behoefte aan goedkope woningen kan worden voorzien.

Beperking van den bouw van gemeentewege tot goedkope woningen en alleen voorzoover daaraan behoefte bestaat en uitsluitend en zoolang daarin door de particuliere bouwnijverheid niet op behoorlijke wijze wordt voorzien.

V. Economisch gemeentelijk beheer.

Zuinigheid in het gemeentelijk beheer met inachtneming zoowel van de draagkracht der ingezetenen als van de te verwachten ontwikkeling der gemeente.

Vermijding van uitgaven welke niet op de begrooting voorkomen, behoudens gevallen van onvoorziene noodzakelijkheid. *Weigering uitgaven te voteeren indien tegelijkertijd geen dekking wordt aangewezen.*

Met kracht streven naar vermindering van de drukkende lasten der ingezetenen teneinde de mogelijkheid van kapitaalvorming en herstel van den economischen toestand te bevorderen.

VI. Belastingen.

Erkenning van een belasting op het inkomen met een billijke progressie als voornaamste belastingbron, met aanvullende belastingen ter voorkoming van overmatigen of eenzijdigen belastingdruk.

VII. Onnoodige Overheidsinmenging.

Onthouding van onnoodige Overheidsinmenging; aanmoediging van een gezond particulier initiatief als grondslag van maatschappelijke welvaart.

Middenstand.

Erkenning van een goed ingerichten handelsrijvenden en industrieelen Mid-

denstand als een noodzakelijke schakel in onze samenleving; afwijzing waar mogelijk van de zakelijke bedrijfsbelasting.

VIII. Gemeentepersoneel.

Een zooveel mogelijk beperkt, doch behoorlijk bezoldigd gemeentepersoneel. Vereenvoudiging van de openbare diensten, ook hier, waar mogelijk, in overleg met de organisaties van gemeentepersoneel zonder te leiden tot medezeggenschap.

Gelijke bezoldiging van man en vrouw bij gelijke arbeidsprestatie in gemeentedienst.

IX. Gemeentebedrijven.

Doelmatig beheer der gemeentebedrijven, in vorm en wezen naar regelen van goede koopmanschap, gericht op het maken van een matige winst, bij een zoo laag mogelijk leveringsprijs van het product.

X. Autonomie.

Krachtig verzet tegen aantasting van de gemeentelijke autonomie.

Afwijzing van financieele lasten welke als gevolg van Rijksmaatregelen op de gemeente worden gelegd zonder behoorlijke vergoeding van Rijkswege.

VRIJZINNIG-DEMOCRATISCHE BOND.

Dagelijksch Bestuur: Mr. W. H. M. Werker, Voorzitter; Prof. Mr. R. Kranenburg, Onder-Voorzitter; Mr. P. J. Oud, Secretaris-Penningmeester (kantoor 2e Ant. Heinsiusstraat 87, 's-Gravenhage).

Hoofdbestuur. Overige leden: Mr. S. J. L. van Aalten; E. Bredewout; Dr. H. J. Doornbosch; Mevr. W. van Itallie-van Embden; Mevr. Dr. Aletta H. Jacobs; Mr. A. M. Joekes; D. Kooiman; Mr. H. P. Marchant; Mevr. W. L. Ros-Vrijman; Jac. Welleman; C. A. Zelvelder.

Beginselverklaring en Werkprogram,

zooals deze zijn vastgesteld ter Algemeene Vergadering, gehouden te Utrecht op 1 en 2 November 1924.

Beginselverklaring.

De Vrijzinnig-Democratische Bond stelt zich ten doel een georganiseerd optreden te bevorderen van alle vereenigingen en personen, die de volgende beginselen onderschrijven:

I. Regeermacht en wetgeving behooren te steunen op de vrije, georganiseerde wilsuiting van alle meerderjarige Nederlanders.

Ter bereiking van dit doel moet de staatkundige opvoeding des volks worden bevorderd en is de grootst mogelijke openbaarheid van alle regeeringsbeleid, alsmede een onbeperkte verantwoordelijkheid van de overheid tegenover de vertegenwoordigende lichamen geboden.

II. 1. Wetgeving en regeeringsbeleid moeten er op gericht zijn de maatschappelijke ontwikkelingsvoorwaarden voor allen gelijk te maken.

2. Om de vrije werkzaamheid in de voortbrenging en het voortbrengend vermogen van het volk te bevorderen, moet aan ieder de vrucht van eigen inspanning zijn verzekerd. Daarom kan erkenning van het persoonlijk eigendomsrecht in de maatschappelijke orde niet worden gemist. De wetgever behoort echter den omvang van dit recht aan te passen bij de maatschappelijke ontwikkeling.

De overheid heeft in het bedrijfsleven een leidende taak te vervullen, regelend